

RAPPORT 2026

Studerandes upplevelser av kurser i yrkeshögskolan – resultat från enkätundersökning 2025

PUBLICERAD: 2026-01-20

DNR: MYH 2024/6586

ISBN: 978-91-90048-62-7

Myndigheten för yrkeshögskolan

Förord

Den här rapporten beskriver studerandes användning av kurser inom yrkeshögskolan och deras upplevelse av dessa utbildningar. Resultaten baseras på en enkätundersökning som genomfördes under sommaren 2025 bland personer som gått en kurs med avslut under perioden juli–december 2024. Detta var andra gången som undersökningen genomfördes, den tidigare gjordes 2021.

De första kurserna inom yrkeshögskolan startade under våren 2020 och utbildningsformen har sedan dess växt kraftigt. Utbildningarna består av enstaka kurser eller sammanhållna kurspaket med en sammanlagd omfattning under 100 yrkeshögskolepoäng och ska tillgodose kompetensbehov för omställning på arbetsmarknaden, men också svara mot behov av kunskap inom nya områden.

Till rapporten publiceras även en tabellbilaga i Excel med resultaten från enkäten.

Västerås den 20 januari 2026

Eva-Lena Kopparvik

Enhetschef

Sammanfattning

Kurser inom yrkeshögskolan syftar till att tillgodose kompetensbehov för omställning på arbetsmarknaden, men också till att svara mot behov av kunskap inom nya områden. För att få mer kunskap kring de studerandes upplevelser av kurserna har en enkätundersökning genomförts bland personer som studerat på dessa utbildningar. Enkäten skickades till ett urval av 4 000 personer som studerat på de kurser som avslutades under perioden juli–december 2024. Svarsfrekvensen var 35 procent.

De huvudsakliga frågeställningarna var:

- Varför valde de studerande att söka sig till kurserna och var arbetsgivare delaktiga i detta initiativ?
- Vilka förutsättningar hade de studerande att kombinera studierna med arbete?
- Uppnådde de studerande sina mål med kursen och ansåg de sig komma ha nytta av den i sitt arbetsliv?

Undersökningen syftade även till att ge en bild av hur vanligt det är att de studerande söker omställningsstudiestöd för att gå kursen.

Några av de viktigaste resultaten

Merparten var i arbete när kursen söktes men få sökte kursen på arbetsgivarens initiativ

Resultaten visar att 80 procent av de studerande var i arbete när kursen söktes medan 13 procent var arbetssökande.

Anledningen till att söka kursen varierade beroende på sysselsättning vid ansökningstillfället. För dem som inte var i arbete var det vanligaste skälet att allmänt förbättra chanserna på arbetsmarknaden. Bland dem som var i arbete var det vanligast att söka kursen för att kompetensen behövdes i nuvarande arbete.

För majoriteten av de studerande var arbetsgivaren inte delaktig i initiativet till att söka kursen. Bland dem som hade en anställning vid ansökningstillfället var arbetsgivaren delaktig i initiativet i 12 procent av fallen, endast 3 procent sökte kursen helt på arbetsgivarens initiativ.

Merparten bedömde att kursen kunde kombineras med arbete och en tredjedel deltog i kursen på betald arbetstid

Kurser ska vara flexibla när det gäller studieform och studietakt för att redan yrkesverksamma ska kunna ta del av dem. Resultaten från undersökningen visar att 79 procent arbetade under kursens gång, antingen som anställda, egenföretagare eller både och. Av samtliga med anställning var det 37 procent som deltog i kursen under betald arbetstid, åtminstone till viss del.

De flesta bedömde också att kursens upplägg gjorde det möjligt att kombinera studierna med arbete. Bland dem som arbetade under kursen var det 85 procent som ansåg detta. Motsvarande andel bland dem som inte arbetade var 70 procent.

Väldigt få studerande hade sökt omställningsstudiestöd för att gå kursen.

De flesta ansåg sig komma få nytta av kursen i sitt arbetsliv och har uppnått sina mål och förväntningar, åtminstone delvis

De studerande fick i enkäten bedöma om deras mål och förväntningar med kursen uppnåtts samt om de anser sig få nytta av den i sitt arbetsliv. Majoriteten (87 procent) uppgav att de åtminstone delvis hade uppnått sina mål och förväntningar. Det var 62 procent som angav att målen och förväntningarna hade uppnåtts helt eller till stor del.

Över 90 procent svarade att de haft eller tror sig komma få nytta av kursen i sitt arbetsliv. Det var 60 procent som ansåg sig ha haft eller tror sig komma få stor nytta av kursen.

Av dem som fullföljt kursen med godkänt i alla delar var det vanligare att mål och förväntningar uppnåtts och att kursen ansågs vara till nytta i arbetslivet. Nästan alla i denna grupp hade åtminstone delvis nått sina mål och bedömde också att kursen kommer ge åtminstone viss nytta i deras arbetsliv.

Totalt 84 procent var nöjda med kursen som helhet. Andelen nöjda var särskilt hög bland dem som fullföljt kursen med godkänt i alla delar. I denna grupp uppgav mer än 90 procent att de var nöjda med kursen som helhet.

Myndigheten genomförde en motsvarande undersökning 2021. Över lag var det små förändringar i resultaten jämfört med denna studie.

Sammantaget visar undersökningen att de flesta studerande själva tar initiativ till kursen och att möjligheten att kombinera arbete och studier generellt är god, även om arbetsgivarens engagemang fortfarande är begränsat. Trots den snabba expansionen är både de studerandes upplevda måluppfyllelse och nöjdhet fortsatt på en hög nivå.

Innehållsförteckning

1	Inledning	6
1.1	Om kurser i yrkeshögskolan.....	6
1.2	Syfte och frågeställningar.....	6
1.3	Om undersökningen.....	7
1.3.1	Population och urval.....	7
1.3.2	Datainsamling	7
1.3.3	Svarsfrekvens och bortfall	7
1.3.4	Så redovisas resultaten.....	7
1.4	Rapportens disposition.....	8
2	Resultat.....	9
2.1	Före kursen.....	9
2.1.1	Sysselsättning när kursen söktes.....	9
2.1.2	Initiativ till att kursen söktes.....	9
2.1.3	Orsaker till att kursen söktes.....	10
2.2	Under kursen	12
2.2.1	Sysselsättning och arbete under utbildningstiden	12
2.2.2	Möjligheten att kombinera studierna med arbete	14
2.2.3	Omställningsstudiestöd	16
2.3	Resultat av kursen	17
2.3.1	Skäl till avhopp.....	17
2.3.2	Uppfyllelse av mål och förväntningar	18
2.3.3	Nyttan av kursen	21
2.3.4	Nöjdhet med kursen	22
3	Reflektioner	25

Bilaga 1. Enkät

Bilaga 2. Mer information om bortfallet och dess påverkan på undersökningens kvalitet

1 Inledning

Kurser inom yrkeshögskolan introducerades år 2020 och sedan dess har utbildningsformen successivt vuxit. För att få mer kunskap om de studerandes användning och upplevelser av kurser genomfördes en undersökning under hösten 2025. Den riktade sig till studerande som gått dessa kurser under perioden juli–december 2024. I den här rapporten redovisas resultaten från undersökningen.

Detta är den andra gången som undersökningen genomförts. Den föregående undersökningen genomfördes 2021 och i rapporten görs jämförelser med resultatet från denna undersökning. Alla frågor är dock inte helt jämförbara eftersom några svarsalternativ har ändrats. Dessutom har vissa frågor tagits bort medan andra har tillkommit.

1.1 Om kurser i yrkeshögskolan

Kurser inom yrkeshögskolan infördes genom ett uppdrag från regeringen. Syftet med kurserna är att ytterligare utveckla yrkeshögskolans flexibilitet och utbildningsformens möjlighet att svara mot behov av fördjupad, breddad eller förnyad kompetens i arbetslivet.

Kurser ska tillgodose kompetensbehov för omställning på arbetsmarknaden, men ska också svara mot behov av kunskap inom nya områden. Kurser leder inte till någon examen, som merparten av yrkeshögskolans program gör, utan består av enstaka kurser eller sammanhållna kurspaket med en sammanlagd omfattning på mindre än 100 yrkeshögskolepoäng (100 poäng motsvarar ett halvt års heltidsstudier).

Kurser ska vara flexibla när det gäller studieform och studietakt för att redan yrkesverksamma ska kunna ta del av dem. Det förekommer också andra förkunskapskrav för de studerande än i de längre yrkeshögskoleutbildningarna. Bland annat är det möjligt att ställa krav på särskilda förkunskaper i form av yrkeserfarenhet eller andra kunskaper än dem som ges inom ramen för gymnasieskolans nationella program. Studerande på kurser är över lag äldre än studerande på yrkeshögskolans program och en större andel har tidigare eftergymnasial utbildning¹.

1.2 Syfte och frågeställningar

Den undersökning som genomförts bland personer som studerat på en kurs inom yrkeshögskolan syftade till att ge kunskaper kring hur kurserna används och upplevs av de studerande. De huvudsakliga frågeställningarna var:

- Varför valde de studerande att söka sig till kurserna och var arbetsgivare delaktiga i detta initiativ?
- Vilka förutsättningar hade de studerande att kombinera studierna med arbete?
- Uppnådde de studerande sina mål med kursen och ansåg de sig komma ha nytta av kursen i sitt arbetsliv?

Undersökningen syftade även till att ge en bild av hur vanligt det är att de studerande sökt omställningsstudiestöd för att gå kursen.

¹Av dem som påbörjade en kurs inom yrkeshögskolan 2024 var 70 procent 35 år eller äldre och 72 procent hade eftergymnasial utbildning. För de längre yrkeshögskoleutbildningarna (program) var det samma år 36 procent som var 35 år eller äldre och 41 procent hade eftergymnasial utbildning.

1.3 Om undersökningen

1.3.1 Population och urval

Undersökningen riktade sig till personer som studerat på någon av de drygt 300 yrkeshögskolekurser som avslutades under perioden juli–december 2024. Personer som avbröt studierna inom en vecka efter kursstart exkluderades. I övrigt inkluderades alla oavsett hur lång tid de hade studerat. Det innebär att populationen bestod av allt från personer som hoppat av kursen till personer som slutfört kursen med godkänt i alla delar. Vissa hade studerat på flera kurser under perioden. I dessa fall gjordes ett slumpmässigt urval för att välja ut en kurs per person.

Totalt omfattade populationen cirka 9 000 personer. Av dessa var 62 procent kvinnor och 38 procent män. Åldersfördelningen var relativt jämn mellan de tre grupperna: 34 år eller yngre, 35–44 år och 45 år eller äldre.

Från populationen gjordes ett obundet slumpmässigt urval om cirka 4 000 personer, vilka kom att ingå i undersökningen.²

1.3.2 Datainsamling

Datainsamlingen genomfördes av SCB som en kombinerad webb- och pappersenkät under perioden april–augusti 2025. Kontaktstrategin varierade beroende på om personen hade digital brevlåda eller ej. Totalt gjordes fyra utskick: det första, andra och fjärde skickades digitalt till dem med digital brevlåda och med post till övriga. Det tredje utskicket skickades med post till alla och innehöll en pappersblankett för dem utan digital brevlåda. Majoriteten av svaren (90 procent) kom via webben.

1.3.3 Svarsfrekvens och bortfall

Totalt svarade 1 400 personer på enkäten, vilket ger en svarsandel på 35 procent.³

1.3.4 Så redovisas resultaten

De resultat som redovisas i rapporten har räknats upp till att motsvara alla i populationen och inte enbart de svarande. Resultaten har en viss osäkerhet och redovisas därför med ett osäkerhetstal. Med hjälp av osäkerhetstalet kan ett konfidensintervall bildas som visar ett intervall som det sanna värdet ligger inom med 95 procents säkerhet. Exempelvis innebär 50 ± 2 att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet, ligger mellan 48 och 52 procent. Dessa intervall framgår i de flesta fall av de stapeldiagram som redovisas i rapporten. Konfidensintervallen visas som linjer med små tvärstreck vid staplarnas ytterkant. Vid jämförelser är det viktigt att ta hänsyn till konfidensintervallen.

² För att ta fram aktuella adressuppgifter gjordes en kontroll av personerna i urvalet mot de senaste folkbokföringsuppgifterna innan första utskick. Vid kontrollen och under insamlingsfasen framkom det att ett fåtal (under en procent) personer inte längre tillhörde populationen utan utgjorde känd övertäckning, det vill säga den övertäckning som identifierats. Orsakerna till övertäckning var att personerna emigrerat, avlidit eller hade ett ofullständigt personnummer som inte matchade mot register. Den vanligaste orsaken till övertäckning var att personen emigrerat (under en procent).

³ Mer information om bortfallet och hur det påverkar undersökningens kvalitet, se bilaga 2.

Skillnaden är statistiskt säkerställd när konfidensintervallen inte överlappar varandra. När det i rapporten står om skillnader är det statistiskt säkerställda skillnader som avses.

För samtliga frågor beskrivs om det finns någon statistiskt säkerställd skillnad mellan kvinnor och män eller inte. När det gäller studietakt, utbildningsområde, nationell bakgrund och ålder redovisas skillnader endast i de fall de är statistiskt säkerställda och bedömts vara relevanta. Skillnader mellan utbildningsområden är begränsade till de fem stora, då övriga i de flesta fall har för få svar för att redovisas. De fem stora utbildningsområdena är:

- Data/it
- Ekonomi, administration och försäljning
- Hälso- och sjukvård samt socialt arbete
- Samhällsbyggnad och byggt teknik
- Teknik och tillverkning

I rapportens tabellbilaga redovisas resultaten fördelat på kön, ålder, tidigare utbildningsnivå, inrikes/utrikes född, utbildningsområde, studietakt och kursens omfattning.

Alla procentsatser i rapporten är avrundade till närmaste heltal. På grund av detta kan totalsummor avvika från 100 procent.

Rapporten och en tabellbilaga i Excel finns på myndighetens webbplats (Kurser (YH-utbildningar upp till 99 poäng) - Myndigheten för yrkeshögskolan)

1.4 Rapportens disposition

Resultaten från undersökningen redovisas i tre avsnitt: före kursen, under kursen och resultat av kursen. Rapporten avslutas med ett sammanfattande reflektionsavsnitt.

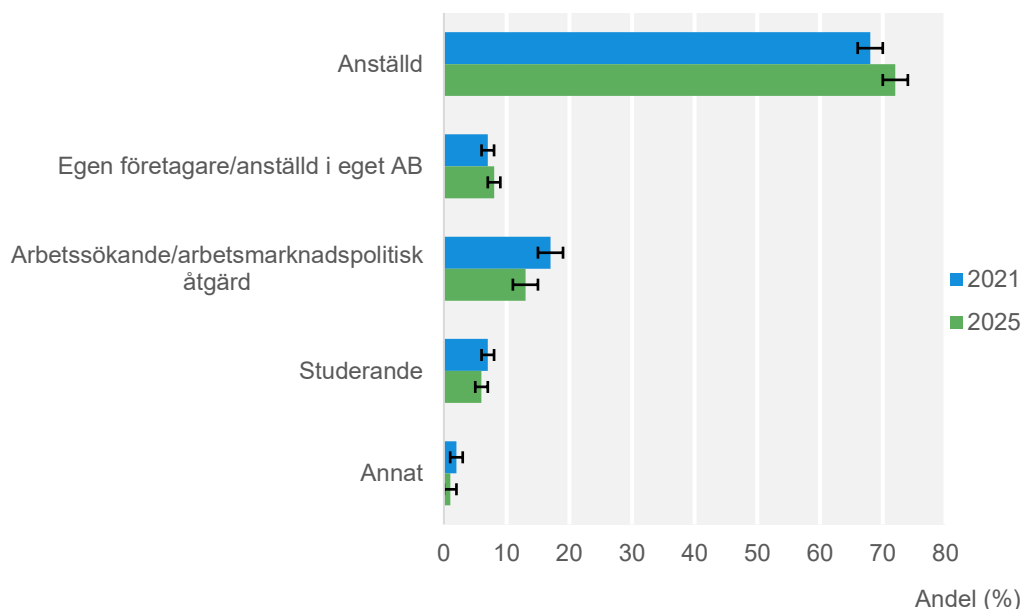
2 Resultat

2.1 Före kursen

2.1.1 Sysselsättning när kursen söktes

Majoriteten av de studerande var redan i arbete när kursen söktes, som anställd eller arbetande i eget företag. Totalt hade 72 procent anställning som huvudsaklig sysselsättning vid ansökningstillfället, medan 8 procent var egenföretagare eller anställda i eget aktiebolag. Andelen arbetssökande eller i arbetsmarknadspolitisk åtgärd uppgick till 13 procent, medan 6 procent studerade och 1 procent angav annan sysselsättning. Allt detta var i nivå med undersökningen som genomfördes 2021.

Diagram 1. Huvudsaklig sysselsättning när kursen söktes (andel och konfidensintervall).

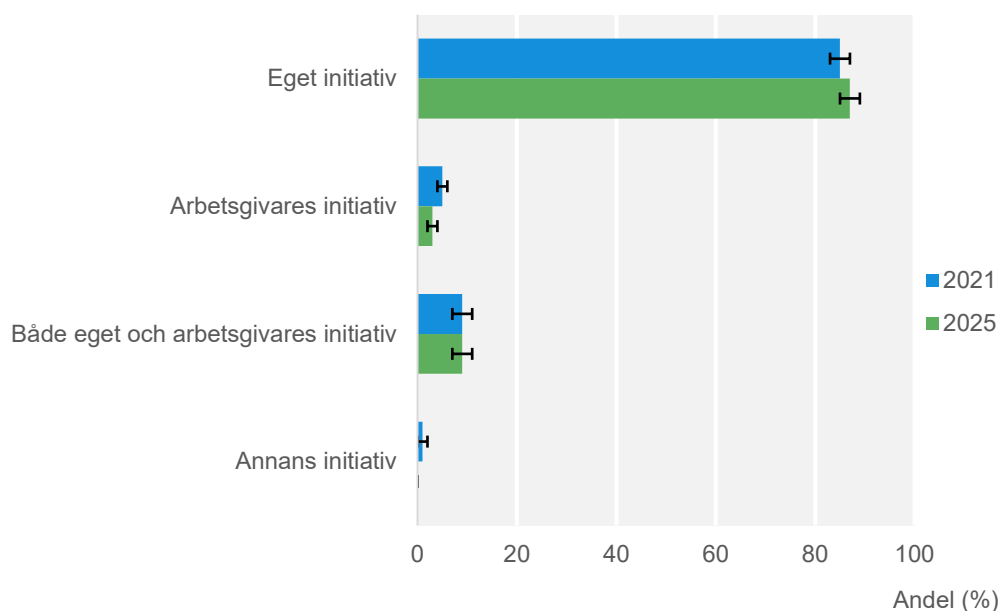
Det fanns inga skillnader mellan könen vad gäller de studerandes sysselsättning när kursen söktes. Däremot fanns vissa skillnader mellan utbildningsområdena. Inom hälso- och sjukvård samt socialt arbete uppgav 91 procent att de var anställda före kursen. För data/it var motsvarande andel 54 procent.

Det fanns även skillnader mellan inrikes- och utrikes födda. Bland inrikes födda hade 74 procent en anställning när kursen söktes, jämfört med 65 procent bland utrikes födda.

2.1.2 Initiativ till att kursen söktes

De studerande som hade en anställning vid ansökningstillfället fick i enkäten svara på vems initiativ som kursen söktes på. Det var 87 procent av de studerande som uppgav att de själva tagit initiativ till att påbörja kursen. Andelen som påbörjade kursen på arbetsgivarens initiativ var låg, endast 3 procent. För 9 procent var initiativet ett kombinerat beslut mellan individ och arbetsgivare. Detta innebär att arbetsgivaren varit inblandad i initiativet för 12 procent. Dessa resultat är i nivå med undersökningen från 2021.

Diagram 2. På vems initiativ som kursen söktes. Avser enbart dem som var anställda när kursen söktes (andel och konfidensintervall).

Kvinnor sökte i högre grad än män kursen på eget initiativ. Bland män var andelen som själva tagit initiativet 82 procent medan motsvarande andel bland kvinnor var 90 procent.

Det fanns även en viss skillnad beroende på studietakt där arbetsgivare i högre grad varit delaktiga i initiativet för kurser med högre studietakt. För studerande som gått en kurs med en studietakt på mindre än 75 procent hade arbetsgivaren varit delaktig i beslutet för 8 procent medan motsvarande andel för studerande som gått en kurs med högre studietakt (75–100 procent) var 22 procent.

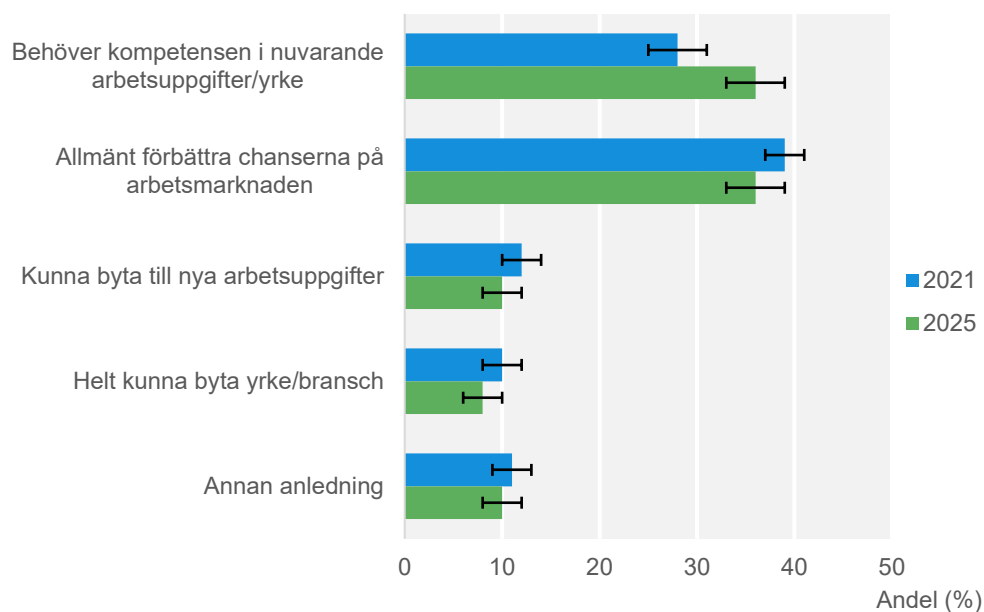
Teknik och tillverkning var det utbildningsområde där arbetsgivaren varit inblandad i högst grad (31 procent) medan den var som lägst inom ekonomi, administration och försäljning där andelen var omkring 5 procent.

2.1.3 Orsaker till att kursen söktes

I enkäten fick de studerande svara på vad som var den främsta anledningen till att de sökte kursen. De vanligaste anledningarna var att förbättra möjligheterna på arbetsmarknaden och att kompetensen behövdes i det arbete man hade vid ansökningstillfället. Båda dessa skäl angavs av 36 procent av de studerande. Något mindre vanligt var att kursen söktes för att kunna byta till nya arbetsuppgifter (10 procent) eller för att helt kunna byta yrke eller bransch (8 procent). Andelen som sökte kursen för att kompetensen behövdes i nuvarande arbetsuppgifter har ökat med 7 procentenheter jämfört med tidigare undersökning.

En av tio svarade att de sökte kursen av annan anledning än de redan nämnda. Dessa hade möjlighet att med egna ord beskriva varför de sökte kursen. De vanligaste svaren som uppgavs var intresse och nyfikenhet, önskan att utveckla sin kompetens genom att bredda, fördjupa eller uppdatera sina kunskaper samt att kunskapen skulle vara användbar i nuvarande arbete. Flera har också svarat att kursen söktes för att formellt styrka befintliga kompetenser och för att genom ny kunskap kunna inspirera kollegor.

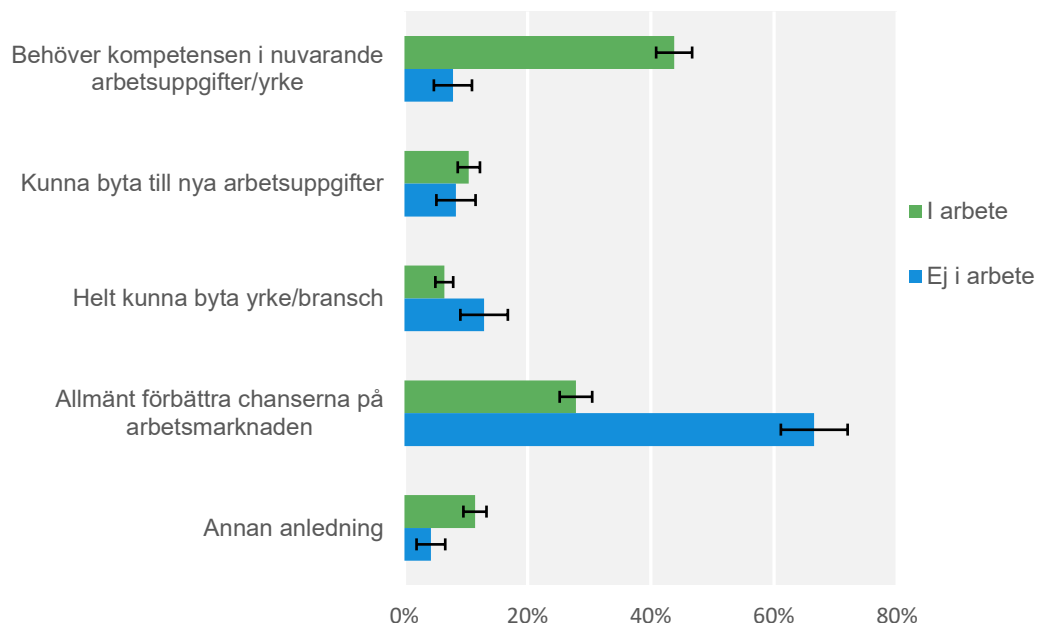
Diagram 3. Främsta anledningen till att kursen söktes (andel och konfidensintervall).

Det fanns inga skillnader mellan kvinnor och män vad gäller den främsta anledningen till att söka kursen. Däremot fanns det vissa skillnader mellan utbildningsområdena. Inom hälso- och sjukvård samt socialt arbete var den vanligaste anledningen att kompetensen behövs i nuvarande arbetsuppgifter/yrke. Inom utbildningsområdena data/it samt ekonomi, administration och försäljning var den vanligaste anledningen att allmänt förbättra chanserna på arbetsmarknaden. Inom samhällsbyggnad och byggteknik samt teknik och tillverkning var dessa två alternativ ungefär lika vanliga.

Anledningen till att kursen söktes varierade beroende på individens huvudsakliga sysselsättning vid ansökningstillfället. Bland dem som var i arbete var det vanligast att kursen söktes för att stärka kompetensen i nuvarande arbetsuppgifter. För dem som inte var i arbete vid ansökningstillfället var den vanligaste anledningen däremot att allmänt förbättra sina chanser på arbetsmarknaden.

Diagram 4. Främsta anledningen till att kursen söktes, fördelat efter personens huvudsakliga sysselsättning vid ansökningstillfället (andel och konfidensintervall).

2.2 Under kursen

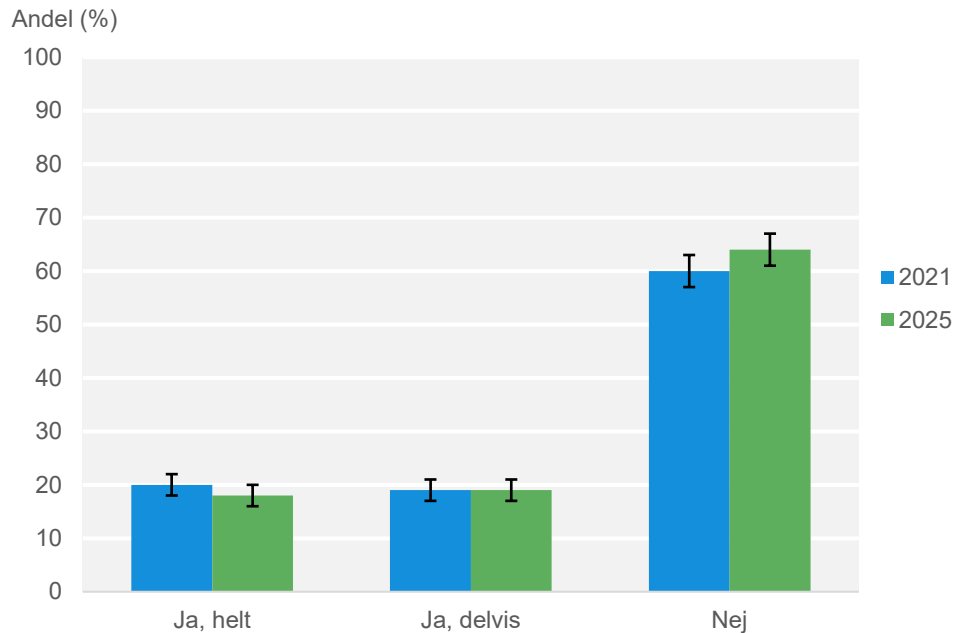
2.2.1 Sysselsättning och arbete under utbildningstiden

Det var 79 procent av de studerande som arbetade under kursens gång, antingen som anställda, egenföretagare eller både och. Ytterligare 5 procent hade anställning eller var egenföretagare men arbetade inte under den tid kursen pågick.

Bland alla studerande uppgav 63 procent att de var anställda och arbetade heltid under kursens gång, medan 15 procent svarade att de var anställda men arbetade deltid.

De som var anställda under kursens gång fick frågan om de gick kursen på betald arbetstid. Av dessa uppgav 37 procent att de gick kursen på betald arbetstid. Det var 18 procent som gick kursen helt på betald arbetstid och 19 procent delvis på betald arbetstid. Andelen som inte gick kursen på betald arbetstid var 64 procent. Denna fördelning är oförändrad jämfört med resultaten från 2021.

Diagram 5. Gick du kursen på betald arbetstid? Avser enbart dem som var anställda under kursens gång (andel och konfidensintervall).

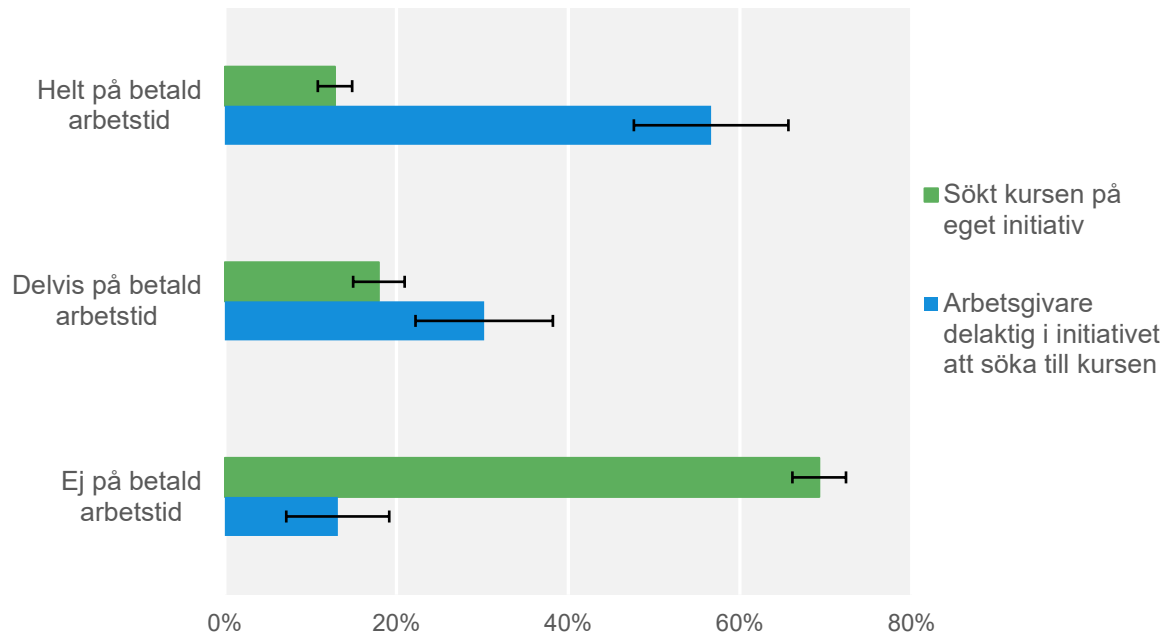

I den föregående undersökningen fanns det en viss skillnad mellan kvinnor och män gällande studier på betald arbetstid, men i årets undersökning fanns ingen sådan skillnad.

Det fanns däremot vissa skillnader mellan utbildningsområdena. Inom teknik och tillverkning var det 58 procent som helt eller delvis gick kursen på betald arbetstid medan motsvarande andel för områdena ekonomi, administration och försäljning samt samhällsbyggnad och byggteknik var runt 30 procent. De som gått en kurs med högre studietakt har i högre grad gått kursen helt på betald arbetstid.

Att den studerande gått kursen på betald arbetstid var vanligare bland dem där arbetsgivaren varit delaktig i initiativet att söka till kursen. Bland dem som var anställda både före och under kursen, och där arbetsgivaren deltog i initiativet, gick 87 procent kursen helt eller delvis på betald arbetstid. Motsvarande andel bland dem som var anställda både före och under kursen, men sökt kursen helt på eget initiativ, var 31 procent.

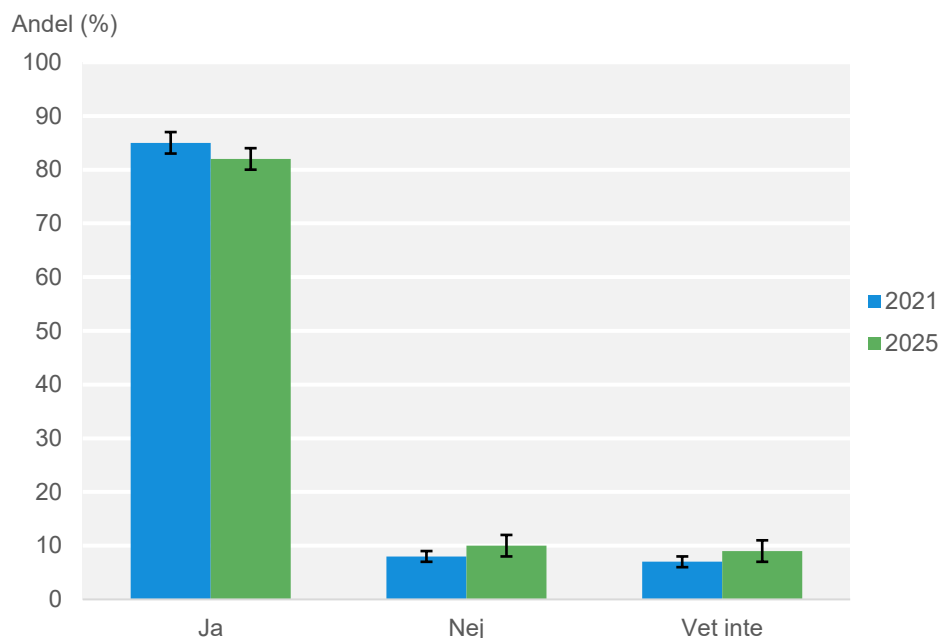
Diagram 6. Andel som gått kursen på betald arbetstid, fördelat efter på vems initiativ som kursen söktes. Avser enbart dem som var anställda både under kursens gång och när kursen söktes (andel och konfidensintervall).

2.2.2 Möjligheten att kombinera studierna med arbete

Både de som arbetade under utbildningstiden och de som inte gjorde det fick i enkäten bedöma möjligheten att kombinera studierna med arbete. Det var 82 procent av de studerande som bedömde att kursens upplägg var så pass flexibelt att det var möjligt att kombinera med arbete. Andelen som inte kunde ta ställning till frågan var ungefär lika stor (9 procent) som andelen som ansåg att kursen inte gick att kombinera med arbete (10 procent). Detta var i nivå med den tidigare undersökningen. Det fanns inga skillnader mellan könen i hur de bedömde möjligheten att kombinera arbete och studier.

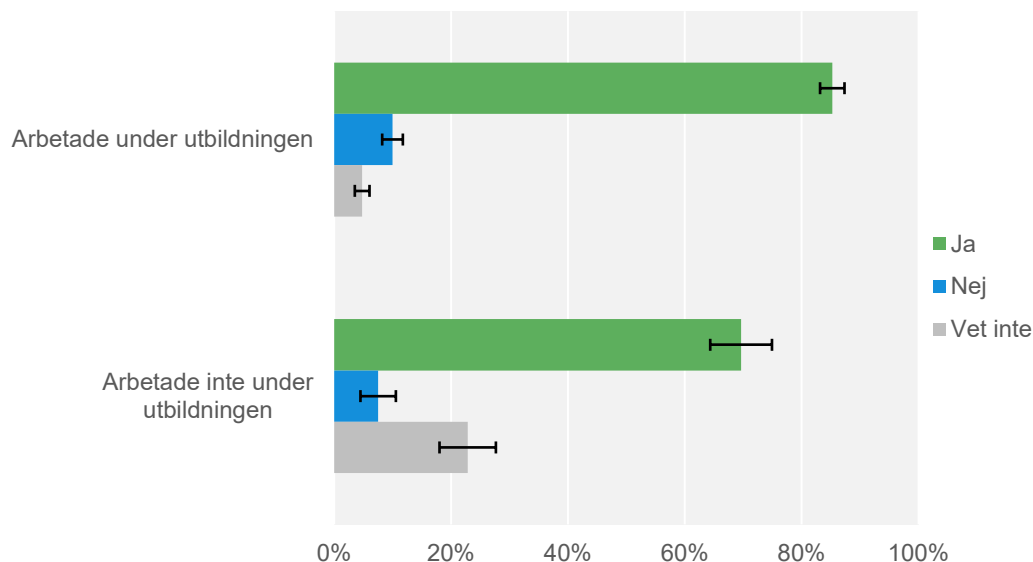
Diagram 7. Bedömer du att kursens upplägg gjorde det möjligt att kombinera studierna med arbete (andel och konfidensintervall)?

Även om det inte fanns en direkt fråga om det, framkommer det i svaren på andra frågor i enkäten, några faktorer som gjort att man bedömt att kursen inte kunde kombineras med arbetet. Faktorer som nämns är att kursen inte gick på kvällstid eller helger och att lektioner inte spelades in trots löfte om det.

Både de som arbetade under utbildningstiden och de som inte gjorde det fick bedöma möjligheten att kombinera studierna med arbete. De som arbetade under kursen bedömde i högre grad att detta var möjligt, vilket var i likhet med undersökningen 2021. I denna grupp var det 85 procent som bedömde att kursens upplägg gjorde det möjligt att kombinera studierna med arbete jämfört med 70 procent bland dem som inte arbetade.

Diagram 8. Bedömer att kursens upplägg gjorde det möjligt att kombinera studierna med arbete, fördelat efter om personen arbetade eller inte under kursens gång (andel och konfidensintervall).

Det har även gjorts en jämförelse mellan de som hoppat av kursen och de som varit med till kursens slut, avseende möjligheten att kombinera studierna med arbete. Jämförelsen visar att de som hoppat av kursen är överrepresenterade bland dem som svarat att kursens upplägg inte gjorde det möjligt att kombinera studierna med arbete. I denna grupp var det 24 procent som bedömde att studierna inte kunde kombineras med arbete jämfört med 5 procent bland dem som varit med till kursens slut.

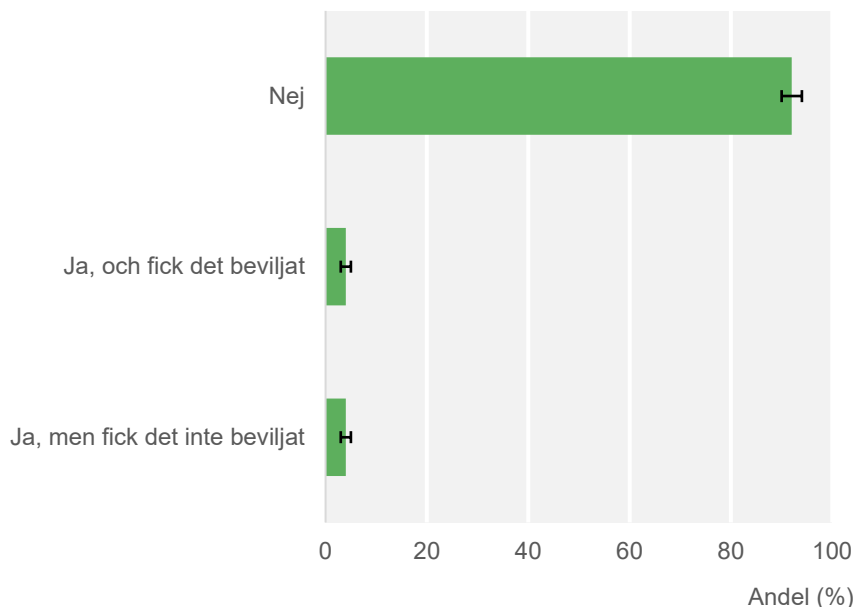
2.2.3 Omställningsstudiestöd

Omställningsstudiestöd är ett ekonomiskt stöd från CSN som riktar sig till personer mellan 27 och 63 år som har arbetat en längre tid och vill vidareutbilda sig. Syftet är att stärka individers ställning på arbetsmarknaden, antingen genom att utvecklas inom det nuvarande yrket eller byta till ett helt nytt. Stödet kan bestå av bidrag och lån och kan fås under en begränsad tid för studier som uppfyller vissa villkor. Det finns även krav på att utbildningen ska förbättra möjligheterna på arbetsmarknaden.⁴

Resultaten från undersökningen bland studerande som gått en kurs inom yrkeshögskolan visar att få sökt omställningsstudiestöd för att gå kursen. Det var 4 procent som uppgav att de sökt och fått stödet beviljat, medan lika många sökt men inte fått det beviljat. Övriga 92 procent svarade att de inte sökt omställningsstudiestöd.

⁴ Information om omställningsstudiestöd - CSN.

Diagram 9. Sökte du omställningsstudiestöd för att gå kursen (andel och konfidensintervall)?

Alternativ som har fått så få svar att de inte kan redovisas har utelämnats ur diagrammet.

Det fanns ingen skillnad mellan män och kvinnor när det gäller andelen som sökt och fått omställningsstudiestöd. I majoriteten av utbildningsområdena var det så få som sökt stödet att det inte var möjligt att redovisa några resultat.

2.3 Resultat av kursen

Kurser inom yrkeshögskolan ger inte examen. Däremot får de studerande betyg i de enskilda delarna som ingår i kursen.

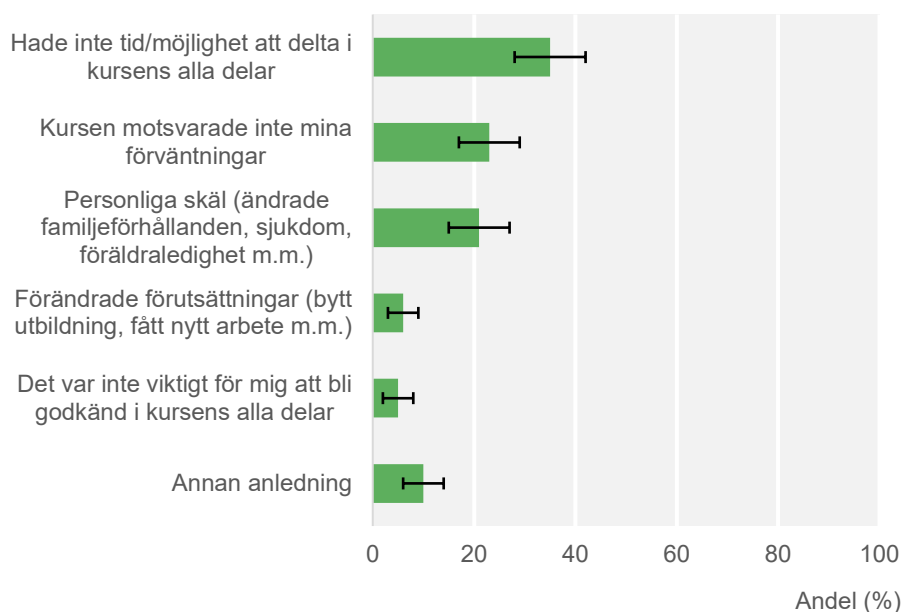
I enkäten fick de studerande ange om de hade fullföljt kursen, det vill säga deltagit fram till slutet, oavsett betyg. Totalt uppgav 76 procent att de fullföljt kursen medan 24 procent avbröt den i förtid. Av dem som fullföljde kursen uppgav 93 procent att de blev godkända i kursens alla delar, medan 7 procent inte blev det.

2.3.1 Skäl till avhopp

De studerande som uppgav att de avbröt kursen i förtid fick svara på vad som var den främsta anledningen till detta. Vanligast var att de inte hade tid eller möjlighet att delta i kursens alla delar (35 procent). Därefter följde att kursen inte motsvarade förväntningarna (23 procent) samt personliga skäl såsom ändrade familjeförhållanden, sjukdom eller föräldraledighet (21 procent). Mindre vanligt var förändrade förutsättningar som exempelvis byte av kurs eller arbete (6 procent), eller att det inte var viktigt att bli godkänd i kursens alla delar (5 procent). Det var 10 procent som uppgav "annan anledning", vilket visar att det finns orsaker som inte fångas av de fördefinierade alternativen.

De som uppgav annan anledning till att de avbröt kursen fick beskriva detta med egna ord. De flesta beskrivningarna kan sammanfattas i tre huvudorsaker: kursen motsvarade inte förväntningarna, det var svårt att kombinera studierna med arbetet eller den studerande fick inte det stöd som behövdes för att fullfölja kursen.

Diagram 10. Vilken var den främsta anledningen till att du inte fullföljde? Avser enbart dem som inte fullföljde kursen (andel och konfidensintervall).

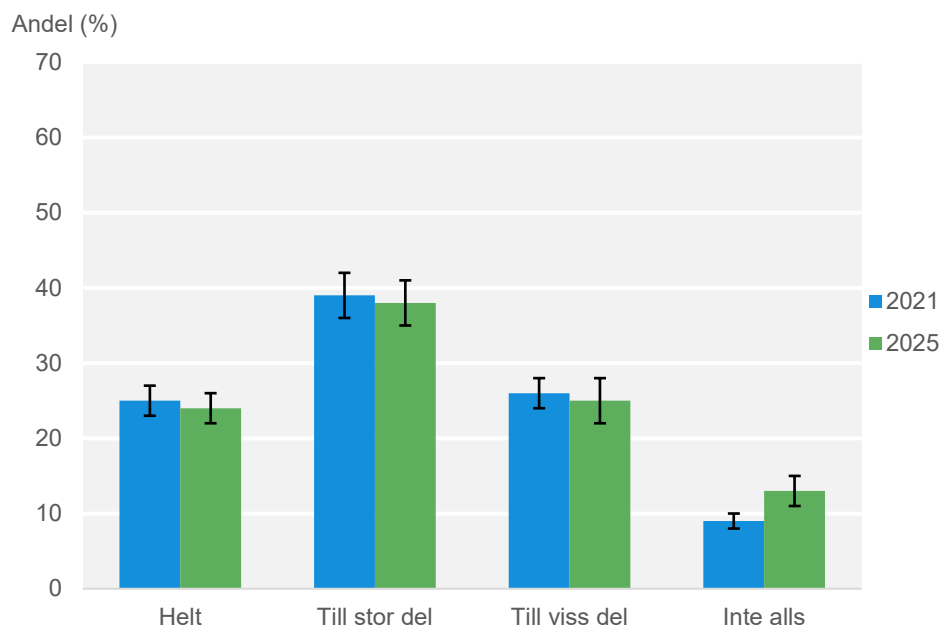
I fördelningen av de olika svarsalternativen fanns inga skillnader mellan könen.

2.3.2 Uppfyllelse av mål och förväntningar

Kurser inom yrkeshögskolan riktar sig främst till yrkesverksamma, och önskat resultat är inte lika tydligt mätbart som för till exempel yrkeshögskoleprogram. Av den anledningen ställdes inte någon fråga om sysselsättning efter kursen. I stället fick de som studerat på kurserna själva bedöma i vilken grad deras mål och förväntningar med kursen uppnåts samt om de anser sig få nytta av kursen i sitt arbetsliv.

De flesta som gått på kursen uppgav att deras mål och förväntningar uppnåts åtminstone till viss del. Det var 87 procent som svarade detta, vilket var en minskning med tre procentenheter jämfört med undersökningen 2021. Att mål och förväntningar uppnåts helt var det 24 procent som uppgav, 38 procent svarade att de uppnåts till stor del och 25 procent till viss del. Det var 13 procent som svarade att de inte uppnåts alls.

Diagram 11. I vilken utsträckning mål, förväntningar eller motsvarande om kursen har uppnåtts (andel och konfidensintervall).

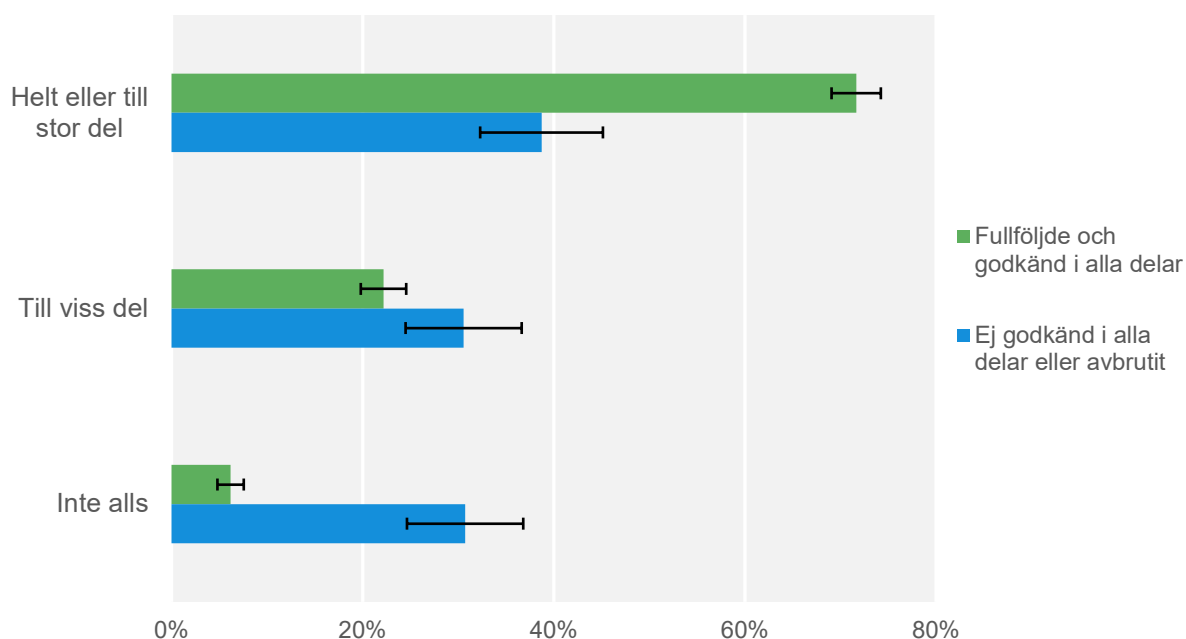
De som svarat "Till viss del" eller "Inte alls" fick beskriva varför deras mål och förväntningar inte uppnåtts i högre grad. Ett återkommande svar var att kursen uppfattades som för grundläggande och gav för lite ny eller fördjupad kunskap, men det finns även de som tvärtom hade önskat en mer översiktlig nivå. Andra skäl kopplade till innehållet var att vissa moment saknades, att kursen fokuserade för lite på viktiga delar eller att innehållet inte stämde överens med kursbeskrivningen. Fler orsaker som nämns kring kursen och dess upplägg är för få praktiska inslag, ostrukturerat upplägg, bristande pedagogik hos läraren, tekniska problem och bristfällig återkoppling. Svårigheter att kombinera kursen med arbetet är också en anledning som flera nämner till varför förväntningarna inte uppnåddes i högre grad. I dessa sammanhang lyfts både att upplägget trots allt inte fungerade med arbetet och att arbetsbelastningen ökade under kursperioden så att studierna inte kunde prioriteras.

Att kursen inte lett till önskad förändring är ett annat vanligt svar till att mål eller förväntningar bara uppnåtts delvis eller inte alls. Beroende på varför kursen söktes varierar svaret men i flera fall handlar det om att man upplever att kursen inte förbättrat möjligheterna att få arbete. Vissa menar att arbetsgivare kräver mer erfarenhet eller högre kompetens än kursen gett, medan andra pekar på en tuff arbetsmarknad med få lediga jobb. Andra hade hoppats på förändrade arbetsuppgifter eller att kunskapen skulle användas i nuvarande jobb, men så blev det inte. Slutligen nämner vissa att kursen behöver kompletteras med andra utbildningar eller insatser för att mål och förväntningar ska uppnås.

Det var ingen skillnad mellan kvinnor och män vad gäller i vilken utsträckning mål och förväntningar med kursen har uppnåtts. Däremot fanns det vissa skillnader beroende på utbildningsområde. Inom hälso- och sjukvård samt socialt arbete uppgav 95 procent att deras mål och förväntningar uppfylldes åtminstone delvis medan motsvarande andel för data/it var 77 procent.

Det fanns även en relativt stor skillnad i hur väl mål och förväntningar med kursen uppnåts beroende på om personen slutfört med godkänt i kursens alla delar eller inte. Bland dem som slutfört kursen med godkänt i alla delar var det 94 procent som åtminstone delvis uppnått sina mål eller förväntningar med kursen. Motsvarande andel för dem som avbrutit kursen i förtid eller fullföljt men utan godkänt i alla delar var 69 procent. Samma mönster gick att se i undersökningen från 2021.

Diagram 12. I vilken utsträckning mål och förväntningar med kursen har uppnåts, fördelat efter om personen fullföljt kursen med godkänt i alla delar (andel och konfidensintervall).

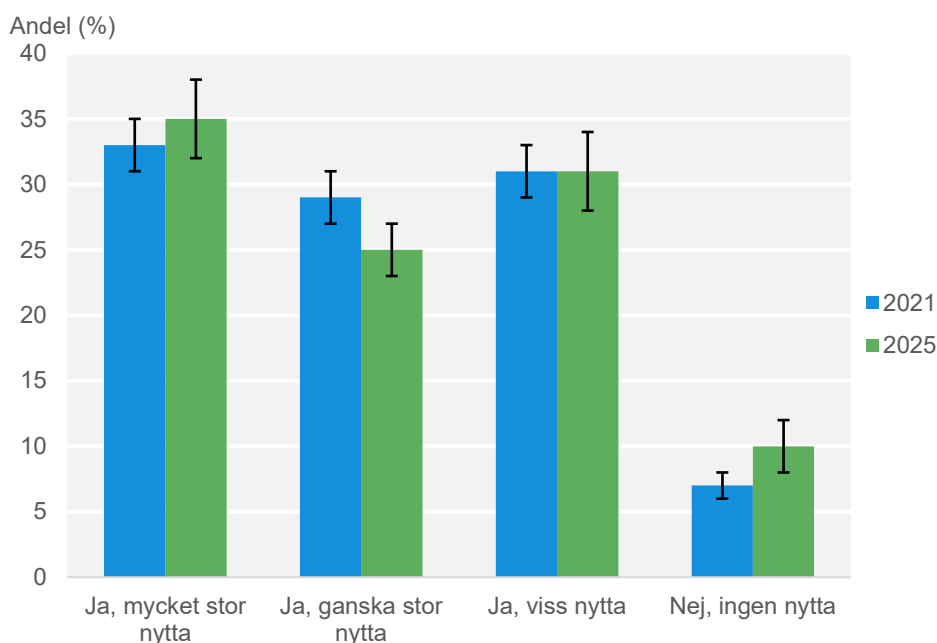

"Helt eller till stor del" är en sammanslagning av svarsalternativen "Helt" och "Till stor del".

2.3.3 Nyttan av kursen

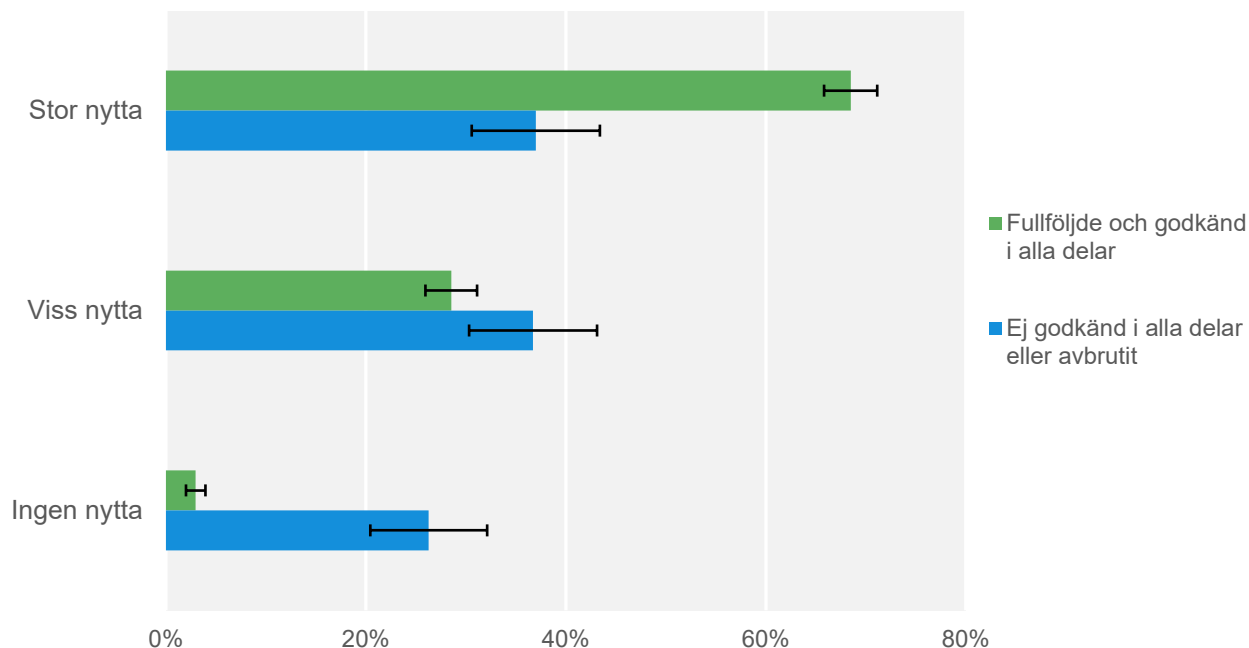
Totalt uppgav 90 procent att de har eller tror sig få åtminstone viss nytta av kursen i sitt arbetsliv. Det var 35 procent som svarade att de haft eller förväntar sig få mycket stor nytta medan 25 procent svarade ganska stor nytta och 31 procent viss nytta. De som uppgav ingen nytta alls var 10 procent. Den sammanlagda andelen som uppgett att de har eller tror sig få åtminstone viss nytta av kursen i sitt arbetsliv har minskat med tre procentenheter jämfört med 2021. Ingen skillnad mellan könen fanns i fördelningen mellan svarsalternativen.

Diagram 13. Har haft eller tror sig komma ha nytta av kursen i sitt arbetsliv (andel och konfidsintervall).

Likt frågan om förväntningar och mål har uppnåtts (se *Uppfyllelse av mål och förväntningar*) var det stora skillnader beroende på om personen fullföljt kursen med godkänt i alla delar eller inte. Bland dem som fått godkänt i alla delar svarade 97 procent att de anser sig få åtminstone viss nytta av kursen i sitt arbetsliv. Motsvarande andel, för dem som avbrutit kursen i förtid eller fullföljt utan godkänt i alla delar, var 74 procent. Liknande mönster gick att se i undersökningen från 2021.

Diagram 14. Har haft eller tror sig komma ha nytta av kursen i sitt arbetsliv, fördelat efter om personen fullföljt kursen med godkänt i kursens alla delar (andel och konfidensintervall).

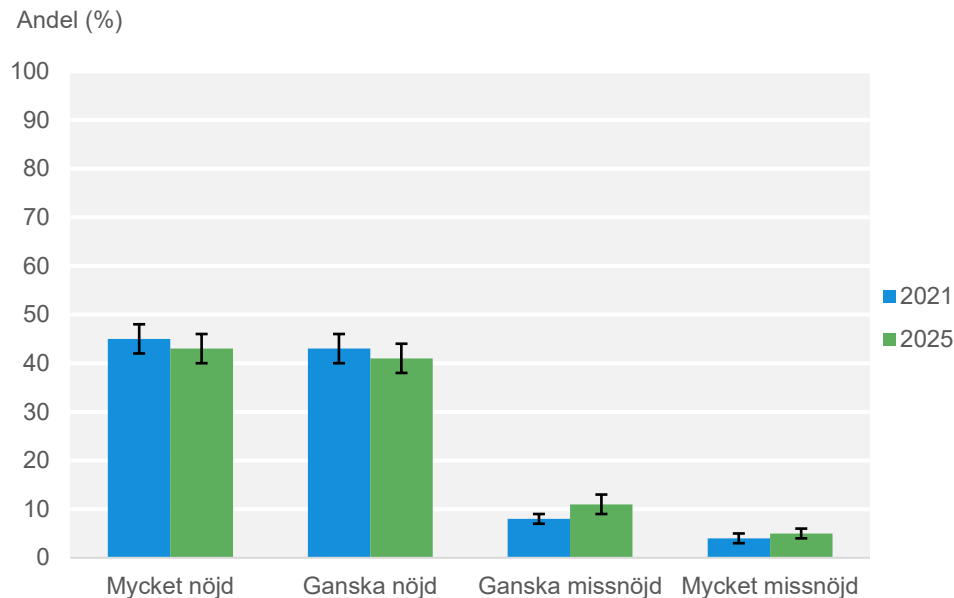

"Stor nytta" är en sammanslagning av svarsalternativen "Ja, mycket stor nytta" och "Ja, ganska stor nytta".

2.3.4 Nöjdhet med kursen

De flesta som har studerat på en kurs var nöjda med den som helhet. Totalt 84 procent uppger att de var mycket eller ganska nöjda. Andelen mycket nöjda och andelen ganska nöjda är ungefär lika stora, drygt 40 procent. Andelen ganska missnöjda var 11 procent och 5 procent var mycket missnöjda. Detta var i nivå med 2021.

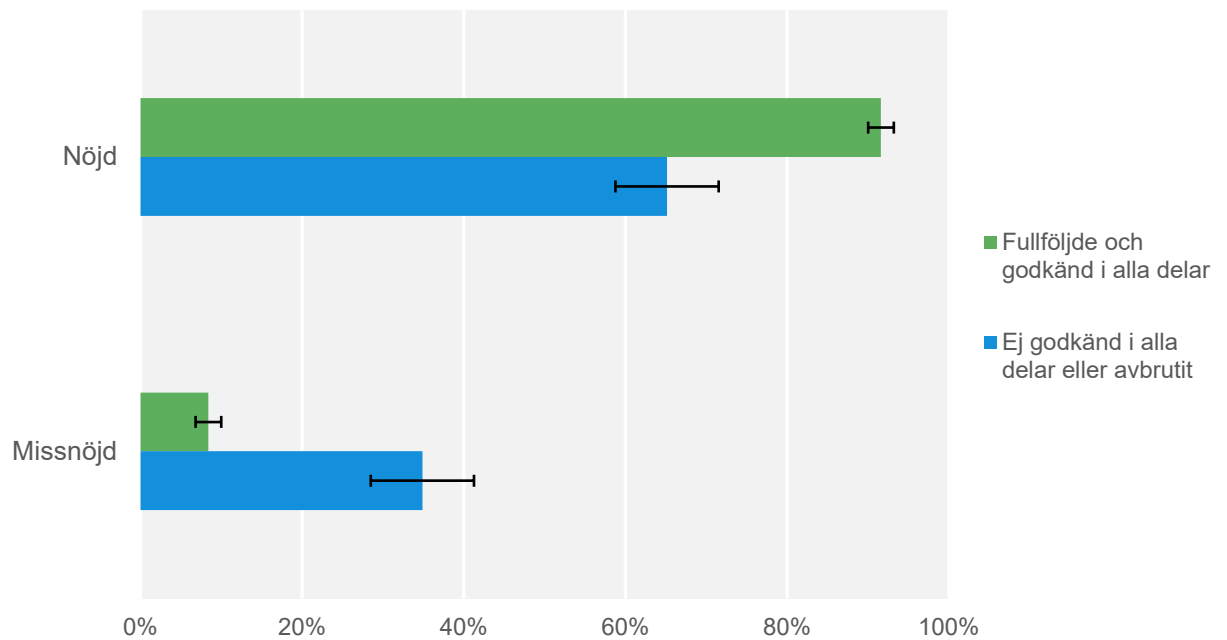
Diagram 15. Nöjdhet med kursen som helhet (andel och konfidensintervall).

Inga skillnader fanns mellan könen i fördelningen av svarsalternativen. Däremot fanns vissa skillnader mellan olika utbildningsområden. Inom data/it samt samhällsbyggnad och byggt teknik uppgav omkring 75 procent att de var nöjda med kursen som helhet. Motsvarande andel för området hälso- och sjukvård samt socialt arbete var 98 procent.

Liksom tidigare frågor som handlar om de studerandes bedömning av resultatet av kursen skiljer sig nöjdheten beroende på om personen fullföljt kursen med godkänt i alla delar eller ej. De som avbrutit kursen i förtid eller fullföljt men utan godkänt i alla delar var i högre grad missnöjda. Av dessa var 35 procent missnöjda med kursen som helhet. Motsvarande andel bland dem som fullföljt kursen med godkänt i alla delar var 7 procent. Sammantaget var 92 procent av dem som fullföljt kursen med godkänt i alla delar nöjda med kursen som helhet jämfört med 65 procent bland övriga studerande.

Diagram 16. Andel nöjda och missnöjda med kursen, fördelat efter om personen fullföljt kursen med godkänt i kursens alla delar (andel och konfidensintervall).

3 Reflektioner

Sedan introduktionen 2020 har kurser inom yrkeshögskolan uppvisat en stadig tillväxt. Antalet som påbörjat studier på dessa kurser har ökat från drygt 5 000 det första året till närmare 20 000 under 2024. Kurserna behöver vara flexibla avseende exempelvis studieform och studietakt, så att de som redan är yrkesverksamma får goda möjligheter att kombinera arbete och studier. Denna undersökning syftade till att ge kunskaper kring varför man sökt till kurserna, förutsättningarna att kombinera studier och arbete samt de studerandes upplevelse av mål och nytta med kursen.

Motiv till att söka kursen och arbetsgivarens delaktighet

Kurser inom yrkeshögskolan riktar sig i första hand till dem som redan är yrkesverksamma och har behov av kompetensutveckling, antingen för att vidareutvecklas inom sitt nuvarande yrke eller för att byta karriärinriktning. Resultaten från undersökningen visar att de flesta var i arbete när kursen söktes. Undersökningen visar också att de främsta skälen till att söka en kurs inom yrkeshögskolan var att stärka sina möjligheter på arbetsmarknaden samt att tillgodose kompetensbehov i nuvarande arbetsuppgifter eller yrkesroll. Detta och det faktum att de flesta var i arbete indikerar att utbildningarna når den avsedda målgruppen i stor utsträckning.

Arbetsgivarens delaktighet i initiativet att studera var låg. I stället visar undersökningen att det är den studerande som tagit ansvar för sin kompetensutveckling. I enkäten uppgav nio av tio studerande att de själva tog initiativet till kursen medan arbetsgivaren var delaktig i övriga fall. Detta gällde även i undersökningen från 2021. I den föregående undersökningen kunde myndigheten konstatera att det krävdes mycket arbete med att öka kännedomen bland arbetsgivare om möjligheten att genom yrkeshögskolan bidra till medarbetarnas kompetensutveckling. Detta är ett arbete som kvarstår om arbetslivet förväntas delta i initiativet i större utsträckning.

Att arbetsgivares engagemang påverkar de studerandes möjlighet att bedriva kursen på betald arbetstid framgår tydligt i resultaten. Majoriteten av dem som var anställda under kursen uppgav att de studerat helt och hållet utanför betald arbetstid. För dem där arbetsgivaren bidragit till att den studerande sökt kursen, så har också de studerande i högre grad genomfört kursen helt eller delvis på betald arbetstid. Detta gällde även i föregående undersökning.

Förutsättningar att kombinera studier och arbete

De allra flesta av de studerande bedömde att kursens upplägg gjorde det möjligt att kombinera studier och arbete. De flesta kurser har olika distans- och deltidsupplägg för att det ska gå att kombinera arbete och studier. Resultaten tyder på att detta i de flesta fall uppfylls. Det fanns fall där det inte fungerat lika bra och då handlade det bland annat om att kursen inte bedrevs utanför ordinarie arbetstid. Resultatet var i likhet med föregående undersökning vilket innebär att det finns fortsatt utvecklingspotential vad gäller utbildningarnas flexibilitet.

Måluppfyllelse och upplevd nytta av kursen

De flesta anser att deras mål eller förväntningar med kursen uppnåtts, åtminstone till viss del och merparten är nöjda med kursen som helhet.

En överväldigande majoritet uppgav också att de haft eller tror sig få nytta av kursen i sitt arbetsliv. Någon tydlig negativ effekt av en snabb expansion vad gäller de studerandes omdöme om kurserna syns inte i undersökningen.

Omställningsstudiestöd

Andelen som sökt omställningsstudiestöd för att gå kursen är låg. Nio av tio uppgav att de inte sökt omställningsstudiestödet alls medan några få sökte och fick det samtidigt som lika många sökte och fick avslag. Omställningsstudiestödet har därmed haft en begränsad påverkan för de studerande på kurser. Ett liknande mönster framgår i en rapport om omställningsstudiestödet vid yrkeshögskolor och högskolor, framtagen av Statistikmyndigheten SCB, Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) och Universitetskanslersämbetet (UKÄ) i samarbete med Centrala studiestödsnämnden (CSN)⁵. Där anges att 1 380 personer fick omställningsstudiestöd för att påbörja en yrkeshögskoleutbildning hösten 2023. Av dessa studerade de flesta på program. Det var endast 3 procent som läste kurser, vilket motsvarar cirka 40 personer.

Avslutande reflektioner

Sammantaget visar undersökningen att de flesta studerande själva har tagit initiativ till att söka kursen och att möjligheten att kombinera arbete och studier generellt har varit god, även om arbetsgivarens engagemang fortfarande är begränsat. Trots den snabba expansionen är både de studerandes upplevda måluppfyllelse och nöjdhet på en fortsatt hög nivå.

⁵ Universitetskanslersämbetet (UKÄ), *Studerande med omställningsstudiestöd vid yrkeshögskolan och högskolan hösten 2023, 2024*. Tillgänglig på: <https://www.myh.se/publikationer/studerande-med-omstallningsstudiestod-vid-yrkeshogskolan-och-hogskolan>.

Bilaga 1

Enkät

Frågeblanketten läses maskinellt. Vi ber dig därför att:

- Använda bläckpenna
- Markera dina svar med kryss, så här: ☒
- Om du svarat fel täck hela rutan med det felaktiga krysset, så här: ☐

Kurser inom yrkeshögskolan

Du som gått flera kurser inom yrkeshögskolan eller går en kurs just nu ser på brevet vilken av kurserna du ska svara för i enkäten.

1. Vad hade du för huvudsaklig sysselsättning när du sökte kursen?

Om frånvaro vid ansökningstillfället, exempelvis pga. sjukdom, föräldraledighet, semester, eller korttidspermitterad, svara med din ordinarie sysselsättning.

- ☐ Anställd
☐ Egen företagare/anställd i eget AB
☐ Arbetsökande/arbetsmarknadspolitisk åtgärd (även studieinriktade åtgärder)
☐ Studerande
☐ Annat

} Gå till fråga 3

2. På vems initiativ sökte du kursen?

- ☐ Eget initiativ
☐ Arbetsgivares initiativ
☐ Både mitt och arbetsgivares initiativ
☐ Annans initiativ

3. Vilken var den främsta anledningen till att du sökte kursen?

- ☐ Jag behöver den här kompetensen i mina nuvarande arbetsuppgifter/mitt nuvarande yrke
☐ För att kunna byta till nya arbetsuppgifter
☐ För att helt kunna byta yrke/bransch
☐ För att allmänt förbättra mina chanser på arbetsmarknaden

- ☐ Annan anledning, skriv vilken:

4. a) Om du tänker på den främsta anledningen till att du sökte kursen, i vilken utsträckning har dina mål, förväntningar eller motsvarande uppnåtts? ☐ Helt ☐ Till stor del ☐ Till viss del ☐ Inte alls } Gå till fråga 5 b) Vilken var den främsta anledningen till att dina mål, förväntningar eller motsvarande bara uppnåtts till viss del eller inte alls?
5. Var du anställd under kursens gång? ☐ Ja, och arbetade heltid ☐ Ja, och arbetade deltid ☐ Ja, men arbetade inte ☐ Nej —————> Gå till fråga 7
6. Gick du kursen på betald arbetstid? ☐ Ja, helt ☐ Ja, delvis ☐ Nej
7. Var du egen företagare under kursens gång? ☐ Ja, och arbetade ☐ Ja, men arbetade inte ☐ Nej
8. Oavsett om du arbetade eller inte, bedömer du att kursens upplägg gjorde det möjligt att kombinera studierna med arbete? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet inte
9. Sökte du omställningsstudiestöd för att gå kursen? <i>Omställningsstudiestödet är ett studiestöd för vuxna mitt i arbetslivet som vill vidareutbilda sig inom sitt yrkesområde eller byta spår. Det riktar sig till personer 27–62 år och infördes 2022.</i> ☐ Ja, och fick det beviljat ☐ Ja, men fick det inte beviljat ☐ Ja, men har ännu inte fått svar ☐ Nej
10. a) Fullföljde du kursen? ☐ Ja —————> Gå till fråga 10b ☐ Nej, jag avbröt i förtid/hoppade av —————> Gå till fråga 10c

10. b) Blev du godkänd i kursens alla delar?

- ☐ Ja
☐ Nej

} Gå till fråga 11

c) Vilken var den främsta anledningen till att du inte fullföljde?

- ☐ Hade inte tid/möjlighet att delta i kursens alla delar
☐ Personliga skäl (ändrade familjeförhållanden, sjukdom, föräldraledighet m.m.)
☐ Förändrade förutsättningar (bytt utbildning, fått nytt arbete m.m.)
☐ Det var inte viktigt för mig att bli godkänd i kursens alla delar
☐ Kursen motsvarade inte mina förväntningar
☐ Annan anledning, skriv vilken:

11. Har du haft, eller tror du att du kommer att ha nytta av kursen i ditt arbetsliv?

- ☐ Ja, mycket stor nytta
☐ Ja, ganska stor nytta
☐ Ja, viss nytta
☐ Nej, ingen nytta

12. Hur nöjd eller missnöjd är du med kursen som helhet?

- ☐ Mycket nöjd
☐ Ganska nöjd
☐ Ganska missnöjd
☐ Mycket missnöjd

Har du några kommentarer till undersökningen kan du skriva dem här:

Tack för din medverkan!

Bilaga 2

Mer information om bortfallet och dess påverkan på undersökningens kvalitet

Det finns en urvalsosäkerhet i undersökningen till följd av att endast en del av populationen har studerats. Svarsfrekvensen var 35 procent. Bortfallet minskar antalet svar ytterligare, vilket ökar osäkerheten. Om de som inte svarat skiljer sig från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna kan även bortfallsskevheter uppstå.

För att reducera eventuell urvalsosäkerhet och bortfallsskevheter har resultaten skattats med hjälp av en kalibreringsestimator som använder hjälpinformation som finns för hela populationen. Någon utvärdering av kvarstående skevheter efter kalibrering har inte gjorts. Eftersom bortfallet är relativt stort i vissa grupper, finns det emellertid risk att skevheter kvarstår.

Populationen som ingick i undersökningen utgjordes av personer som studerat på en kurs med avslut under perioden juli–december 2024. Således ingick även personer som avbrutit kursen i förtid eller fullföljt kursen men utan att bli godkänd i alla delar. Svarsfrekvensen var betydligt högre bland dem som fullföljt kursen med godkänt i alla delar (47 procent) jämfört med övriga (19 procent).

Att personer inte alls svarar på enkäten kan bero på att personen inte vill delta, inte går att nå eller är förhindrad att medverka. Utöver detta bortfall finns det även bortfall som uppstår för att personer inte svarar på vissa frågor (partiellt bortfall). Partiellt bortfall kan bero på att frågan är svår att förstå, känns känslig, missas eller att instruktionerna misstolkas. För samtliga frågor i undersökningen var det partiella bortfallet mindre än en procent.

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan

Box 145

721 05 Västerås

www.myh.se